

Emynau a Darlleniadau

Cymun Bendigaid ar Gân

Y Seithfed Sul wedi'r Drindod • 19 Gorffennaf 2026

Gosodiad

Gwasanaeth Cymun yn C, William Mathias (1934-1992)

Llywydd

Canon Tracy

Pregethwr

Deon Manon

Emyn Agoriadol

Gogoniant fo i'r Arglwydd
a ddug ein beiau i gyd
i'w hoelio ar Galfaria
i farw yno 'nghyd;
cyfiawnder yw ei enw,
trugaredd yw ei lef,
a garodd ei elynion
yn fwy na gwycheder nef.

Mae'n diffodd fflamau gofid,
mae'n difa brath pob clwy';
fe roes y cyfan unwaith
a'i fawredd eto'n fwy
dihangodd o rwyd angau
a chwarddodd ar y bedd,
a rhoes y fuddugoliaeth
i bawb sy'n ceisio'i wedd.

Duw'r Tad osododd safon,
Duw'r Mab a dalodd lawn,
a Duw yr Ysbryd Sanctaidd
sy'n rhoi'r llawenydd llawn;
O cadw ni rhag llithro
dan bwysau unrhyw faich
o fendith fawr dy gariad
a gafael gref dy fraich.

Geiriau

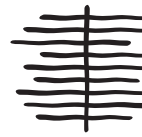
Siôn Aled

Cerddoriaeth | "Cwmgiedd"

Daniel Protheroe (1866-1934)

Colect

Arglwydd pob nerth a chadernid, awdur a rhoddwr popeth sy'n dda: planna yn ein calonnau gariad at dy enw, cynyddu ynom wir grefydd, maetha ni â phob daioni, ac o'th fawr drugaredd cadw ni ynddynt; trwy Iesu Grist ein Harglwydd, sy'n fyw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Ysbryd Glân, yn un Duw, yn awr ac am byth. **Amen.**

Cadeirlan Deiniol Sant
ym Mangor
Saint Deiniol's Cathedral
in Bangor

Salm 86:11-17

Y Dysg im' ffordd dy lân wirionedd,
ynndi rhodiaf tra bwyf byw.

R Dysg im' ffordd dy lân wirionedd,
ynndi rhodiaf tra bwyf byw.

O ARGLWYDD, dysg i mi dy ffordd, imi rodio yn dy wirionedd; rho imi galon unplyg i ofni dy enw. Clodforaf di â'm holl galon, O Arglwydd fy Nuw, ac anrhydeddaf dy enw hyd byth. Oherwydd mawr yw dy ffyddlondeb tuag ataf, a gwaredaist fy mywyd o Sheol isod. **R**

O Dduw, cododd gwŷr trahaus yn f'erbyn, ac y mae criw didostur yn ceisio fy mywyd, ac nid ydynt yn meddwl amdanat ti. Ond yr wyt ti, O Arglwydd, yn Dduw trugarog a graslon, araf i ddigio, a llawn cariad a gwirionedd. **R**

Tro ataf, a bydd drugarog, rho dy nerth i'th was, a gwared un o hil dy weision. Rho imi arwydd o'th ddaioni, a bydded i'r rhai sy'n fy nghasáu weld a chywilyddio, am i ti, ARGLWYDD, fy nghynorthwyo a'm cysuro. **R**

Cerddoriaeth

Jacob Cubitt Pring (1770-1799); tr. Sam Jones

Rhufeiniaid 8:12-25

Am hynny, gyfeillion, yrdym dan rwymedigaeth, ond nid i'r cnawd, i fyw ar wastad y cnawd. Oherwydd, os ar wastad y cnawd yr ydych yn byw, yr ydych yn sicr o farw; ond os ydych, trwy'r Ysbryd, yn rhoi arferion drwg y corff i farwolaeth, byw fyddwch. Y mae pawb sy'n cael eu harwain gan Ysbryd Duw yn blant Duw. Oherwydd nid ysbryd caethiwed sydd unwaith eto'n peri ofn yr ydych wedi ei dderbyn, ond Ysbryd mabwysiad, yr ydym trwyddo yn llefain, "Abba! Dad!" Y mae'r Ysbryd ei hun yn cyd-dystiolaethu â'n hysbryd ni, ein bod yn blant i Dduw. Ac os plant, etifeddion hefyd, etifeddion Duw a chydetifeddion â Christ, os yn wir yr ydym yn cyfranogi o'i ddiodeffaint ef er mwyn cyfranogi o'i ogoniant hefyd. Yr wyf fi'n cyfrif nad yw dioddefiadau'r presennol i'w cymharu â'r gogoniant sydd ar gael ei ddatguddio i ni. Yn wir, y mae'r greadigaeth yn disgwyl yn daer am i blant Duw gael eu datguddio. Oherwydd darostyngwyd y greadigaeth i oferedd, nid o'i dewis ei hun, ond trwy'r hwn a'i darostyngodd, yn y gobaith y câi'r greadigaeth hithau ei rhyddhau o gaethiwed a llygredigaeth, a'i dwyn i ryddid a gogoniant plant Duw. Oherwydd fe wyddom fod yr holl greadigaeth yn ochneidio, ac mewn gwewyr

drwyddi, hyd heddiw. Ac nid y greadigaeth yn unig, ond nyni sydd â blaenffrwyth yr Ysbryd gennym, yr ydym ninnau'n ochneidio ynom ein hunain wrth ddisgwyl ein mabwysiad yn blant Duw, sef rhyddhad ein corff o gaethiwed. Oherwydd yn y gobaith hwn y cawsom ein hachub. Ond nid gobaith mo'r gobaith sy'n gweld. Pwy sy'n gobeithio am yr hyn y mae'n ei weld? Yr hyn nad ydym yn ei weld yw gwrthrych gobaith, ac felly yr ydym yn dal i aros amdano mewn amynedd.

Mathew 13:24-30, 36-43

Cyflwynodd Iesu ddameg arall iddynt: "Y mae teyrnas nefoedd yn debyg i ddyn a heuodd had da yn ei faes. Ond pan oedd pawb yn cysgu, daeth ei elyn a hau efrau ymysg yr yd a mynd ymaith. Pan eginodd y cnwd a dwyn ffrwyth, yna ymddangosodd yr efrau hefyd. Daeth gweision gŵr y tŷ a dweud wrtho, 'Syr, onid had da a heuaist yn dy faes? O ble felly y daeth efrau iddo?' Atebodd yntau, 'Gelyn a wnaeth hyn.' Meddai'r gweision wrtho, 'A wyt am i ni fynd allan a chasglu'r efrau?' 'Na,' meddai ef, 'wrth gasglu'r efrau fe allwch ddiwreiddio'r yd gyda hwy. Gadewch i'r ddau dyfu gyda'i gilydd hyd y cynhaeaf, ac yn amser y cynhaeaf dywedaf wrth y medelwyr, 'Casglwch yr efrau yn gyntaf, a rhwymwch hwy'n sypynnau i'w llosgi, ond crynhowch yr yd i'm hysgubor.'"" Yna, wedi gollwng y tyrfaoedd, daeth i'r tŷ. A daeth ei ddisgyblion ato a dweud, "Eglura i ni ddameg yr efrau yn y maes." Dywedodd yntau, "Yr un sy'n hau'r had da yw Mab y Dyn. Y maes yw'r byd. Yr had da yw plant y deyrnas; yr efrau yw plant yr Un drwg, a'r gelyn a'u heuodd yw'r diafol; y cynhaeaf yw diwedd amser, a'r medelwyr yw'r angylion. Yn union fel y cesglir yr efrau a'u llosgi yn y tân, felly y bydd yn niwedd amser. Bydd Mab y Dyn yn anfon ei angylion, a byddant yn casglu allan o'i deyrnas ef bopeth sy'n peri tramgwydd, a'r rhai sy'n gwneud anghyfraith, a byddant yn eu taflu i'r ffwrnais danllyd; bydd yno wylo a rhincian dannedd. Yna bydd y rhai cyfiawn yn disgleirio fel yr haul yn nheyrnas eu Tad. Y sawl sydd â chlustiau ganddo, gwrandawed.

Emyn yr Offrwm

Gwawr wedi hirnos, cân wedi loes,
nerth wedi llesgedd, coron 'r ôl croes:
chwerw dry'n felys, nos fydd yn ddydd,
cartref 'r ôl crwydro, wylo ni bydd.

Medi'r cynhaeaf, haul wedi glaw,
treiddior dirgelwch, hedd wedi braw,
wedi gofidiau, hir lawenhau,
gorffwys 'r ôl lludded, hedd i barhau.

Heuir mewn dagrau, medir yn llon,
cariad sy'n llywio stormydd y don;
byr ysgafn gystudd, derfydd yn llwyr
yn y gogoniant ddaw gyda'r hwyr.

**Farnwr y byw a'r meirw ynghyd,
d'eiddo yw nerthoedd angau a'r byd;
clod a gogoniant fyddo i ti,
Ffrind a Gwaredwr oesoedd di-ri'.**

**Anniflanedig gartref ein Duw,
ninnau nid ofnwn, ynddo cawn fyw,
byw i gyfiawnder, popeth yn dda,
byw yn oes oesedd, Haleliwia!**

Geiriau

1-2. Frances Ridley Havergal (1836-1879); cyf. John Daniel Vernon Lewis (1879-1970); 3-5. John Daniel Vernon Lewis
Cerddoriaeth | "Theodora"
Alfred Legge (1843-1919)

Emyn Ôl-Gymun

Wele deulu d'Eglwys, Iesu,
ger dy fron yn plygu nawr
wedi'i lethu gan ei wendid,
yn hiraethu am y wawr:
taer erfyniwn am gael profi
llawnder grym dy Ysbryd Glân
dry ein hofn yn hyder sanctaidd,
dry ein tristwch oll yn gân.

**Lle bu ofn yn magu llwfrdra
ac esgusion hawdd gyhyd,
lle daeth niwloedd ein hanobaith
rhyngom ac anghenion byd,
O bywha ni drwy dy Ysbryd:
yn ei nerth fe fentrwn ni
i gyfeiriad byd a'i gyny
â goludoedd Calfarî.**

**Boed i'r Ysbryd a ddisgynnodd
ar dy blant, O Arglwydd Dduw,
ein hadfywio heddiw eto
nes ceir yma Eglwys fyw:
agor eto'i phyrth yn llydan
i holl angen dyn o hyd,
dyro iddi rym dy Ysbryd
fel y gwasanaetho'r byd.**

Geiriau

Geoffrey G. Davies (1924-2015)
Cerddoriaeth | "Arwelfa"
John Hughes (1896-1968)